

PRAWO

Wzoru sprawozdania nie ma, obowiązek jest

Firmy śmieciowe muszą skorzystać z projektu rozporządzenia, by złożyć sprawozdanie o zebranych odpadach. Obowiązującego aktu wciąż brak

Lukasz Kuligowski
lukasz.kuligowski@infor.pl

Do 30 kwietnia 2012 roku przedsiębiorcy, którzy zajmują się odbiorem odpadów komunalnych od mieszkańców, muszą złożyć sprawozdania ze swojej działalności w pierwszym kwartale tego roku. Taki wymóg nakłada na nich nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, której część przepisów weszła w życie 1 stycznia 2012 roku. Zgodnie z ustawą muszą oni przekazać właściwym wojtów, burmistrzów i prezydentów miast informacje o masie poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych oraz sposobie ich zagospodarowania. Mają też wskazać instalacje (wysypiska, segregatornie, zakłady przetwarzania), do których trafiły śmieci, oraz liczbę mieszkańców, od których zabrali odpady. Obowiązek ten mają zrealizować, korzystając z odpowiedniego formularza, który powinien być w rozporządzeniu do ustawy. I tu pojawia się kłopot – rozporządzenia ciągle nie ma, jest tylko jego projekt.

Ból głowy dla gmin

Brak rozporządzenia to problem, bo nie wiadomo, na jakim druku złożyć sprawozdanie. To jest sytuacja patowa, w której z jednej strony mamy wymóg nałożony na przedsiębiorców, a z drugiej nie ma przepisu, który pozwalałby prawidłowo wykonać obowiązek – mówi Monika Byśkiniewicz z firmy Byś.

Dane, które przedsiębiorcy mają przekazywać wojtów, burmistrzów i prezydentów miast, mają służyć gminom np. do sprawowania nadzoru nad rynkiem odpadów komunalnych. To ważne, gdyż zgodnie z nowelizacją to na samorządach spocznie obowiązek związany z całą gospodarką odpadami komunalnymi na ich terenie. Będą pobierać opłaty od mieszkańców za odbiór śmieci, a firmy, które mają to realizować, będą wybierać przez gminy w przetargach. Taką kontrolę nad systemem gospodarki odpadami każda

gmina ma przejąć najpóźniej do 1 lipca 2013 roku. Dane, które do nich mają trafiać, posłużą też do corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi.

Brak aktu wykonawczego ze wzorem sprawozdania jest większym problemem dla samorządów. Przedsiębiorcom sprawozdania nie są do niczego potrzebne. Natomiast na podstawie danych zawartych w takich sprawozdaniach mają powstawać wojewódzkie plany gospodarki odpadami – mówi Dariusz Matlak, prezes Polskiej Izby Gospodarki Odpadami. W oparciu o te informacje ma zostać przygotowany cały nowy system gospodarki odpadami, z większą rolą samorządów. Dariusz Matlak zaznacza, że fakt, iż do tej pory nie ma rozporządzenia oraz innych aktów wykonawczych, przełoży się na opóźnienia związane z funkcjonowaniem całego systemu na nowych zasadach.

Wymóg trzeba wykonać

Niektórzy przedsiębiorcy są w kropce i zastanawiają się, czy sprawozdania złożyć na podstawie zakresu wskazanego w ustawie, czy może gminy udostępnią jakieś tabele, w które firmy powstawią odpowiednie dane. Bo mimo braku rozporządzenia ustawowy obowiązek trzeba wykonać. Należy przyjąć, iż brak rozporządzenia w kwestii wzorów sprawozdań nie zwalnia firm z obowiązku złożenia tych sprawozdań, jako że nie uchyla obowiązku nałożonego ustawą. Przedsiębiorca powinien uczynić to w oparciu o wymogi wypływające wprost z przepisu ustawy – mówi Grzegorz Zawada, adwokat w kancelarii Kaczor Klimczyk Pucher Wypiór.

Takiego samego zdania jest Jadwiga Sołtysek z kancelarii KSP Legal&Tax Advice. Zaznacza, że obowiązek przedłożenia wojtów, burmistrzom, prezydentom miast sprawozdań zawierających informacje o zebranych odpadach komunalnych nie jest uzależniony od opublikowania rozporządzenia w Dzienniku Ustaw.

Gospodarka śmieciowa na nowych zasadach

Co się zmieni, gdy gmina przejmie kontrolę nad odpadami

za los śmieci będzie odpowiadała gmina

mieszkańcy będą obciążeni przez gminę opłatą za odpady

prywatne firmy zostaną wyłączone w przetargach, a odpady zawiozą tam, gdzie wskaze im gmina (np. do przetworzenia zamiast na wysypiska)

gmina ma nadzorować całą gospodarkę odpadami na swoim terenie

samorządy będą musiały zwiększać recykling odpadów

Jakie będą wymagania wobec firm odbierających odpady

firma ma przekazywać posegregowane przez mieszkańców śmieci do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów

zmieszane odpady komunalne, przeznaczone do składowania, mają trafiać do regionalnej instalacji przetwarzania

nie wolno im mieszać posegregowanych odpadów z innymi śmieciami

Cele do osiągnięcia dla gmin

do 16 lipca 2013 r. 50 proc. masy odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. może trafiać na składowiska

do 16 lipca 2020 r. 35 proc. masy odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. może trafiać na składowiska

do 31 grudnia 2020 r. gminy muszą osiągnąć poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia 50 proc. odpadów z papieru, metali, tworzyw sztucznych i ze szkła

do 31 grudnia 2020 r. gminy muszą zapewnić, że 70 proc. odpadów buciowlanych będzie gotowych do ponownego użycia

Dlatego w sprawozdaniu należy zawrzeć zakres informacji wskazany w ustawie.

Rozporządzenie ministra środowiska, które określi wzór sprawozdania, ma zapewnić przede wszystkim ujednolicenie składanych sprawozdań i ułatwienie weryfikacji zawartych w nich danych – zaznacza Jadwiga Sołtysek.

Balagan informacyjny

Dariusz Matlak zauważa jednak, że zakres wskazanych w ustawie danych, które przedsiębiorcy muszą przekazać do gmin, nie jest do końca jasny. Chodzi o to, że ustawa ogólnie wspomina o tym, co ma być w sprawozdaniu. Natomiast w projektowanym rozporządzeniu zakres danych został wskazany dokładnie. Przykładowo na specjalnych drukach firmy mają podawać masę odebranych śmieci oraz nazwę i adres instalacji, do której zostały one przekazane. Odpadom mają być przypisane odpowiednie kody i należy wskazać, w jaki sposób zostały one zagospodarowane – np. spalone czy przekazane do recyklingu.

Jeżeli każdy przedsiębiorca złoży sprawozdanie po swojemu, posługując się jedynie ustawą, to w gminach powstanie informacyjny zamieszanie – podkreśla Dariusz Matlak.

Problemu ze spóźnionym rozporządzeniem nie widzi jednak Ministerstwo Środowiska. W biurze prasowym resortu otrzymaliśmy informację, że do czasu ogłoszenia wzorów sprawozdań podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości są zobowiązane przekazywać

wymagane ustawą informacje bez urzędowego wzoru. Mogą również korzystać ze wzorów zawartych w projekcie rozporządzenia dostępnego na stronach Ministerstwa Środowiska.

Tomasz Uciński, prezes Krajowej Izby Gospodarki Odpadami przynajmniej, że takie wytyczne już dostał od ministerstwa. Skoro nie ma rozporządzenia, to chyba najlepiej będzie, jeśli sprawozdanie złożymy w oparciu o jego projekt – stwierdza.

W konsekwencji przedsiębiorcy mogą złożyć sprawozdania za pierwszy kwartał 2012 roku jak chcą. Jak wskazuje Maciej Kruś, radca prawny w kancelarii SSW Spacynski, Szczepaniak i Wspólnicy, mimo wskazań ministerstwa przedsiębiorcy nie są zobowiązani do stosowania wzoru określonego w projekcie rozporządzenia. Muszą jedynie sporządzić sprawozdanie zgodnie z ustawowymi wymaganiami i złożyć je w ustawowym terminie.

Przedsiębiorcy, którzy złożą je po terminie, nie muszą się zresztą w tym roku obawiać kar. Co prawda ustawa przewiduje, że za każdy dzień spóźnienia ze sprawozdaniem grozi 100 zł kary, jednak przepis ten znacznie obowiązywać dopiero od 1 stycznia 2013 roku. To samo dotyczy kar – od 500 zł do 5 tys. zł – za nierzetelne wypełnienie obowiązku sprawozdawczego.

Podstawa prawna

Ustawa z 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. nr 152, poz. 897).

DGP przypomina

Gmina musi przejąć kontrolę nad odpadami

Najpóźniej 1 lipca 2013 roku w każdej gminie musi funkcjonować nowy system gospodarki odpadami, w którym to samorząd decyduje o stawkach za odbiór śmieci i za recykling odpadów.

Regulamin utrzymania czystości i porządku

Gmina musi opracować nowy regulamin utrzymania czystości i porządku na swoim terenie najpóźniej do 1 stycznia 2013 roku.

Działalność przedsiębiorców

Firmy, które dziś odbierają odpady komunalne od właścicieli nieruchomości i mają zezwolenie na taką działalność, mogą ją wykonywać do końca 2012 roku bez wpisywania się do gminnego rejestru działalności regulowanej.